

Cinsiyetli Olmak; Sosyal Bilimlere Feminist Bakışlar, Zeynep Direk, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2021, 156 Sayfa.

Nuray EROĞLU ¹

Öz

Makale Türü Eser İncelemesi
Başvuru Tarihi 24.01.2024
Kabul Tarihi 27.05.2024
DOI

Farklı feminist teorilerin ve yaklaşımların ele alındığı “Cinsiyetli Olmak” felsefe, sosyoloji, psikanaliz ve edebiyat alanlarında uzmanlaşmış on bağımsız aydın kadın yazarın bir araya gelmesiyle meydana gelmiştir. Kitabın ele aldığı konular feminist etkinliklerden doğan makalelerden oluşmuştur. Kitaptaki makaleler feminist düşüncenin kavramlarını ve sorunlarını, aile içi şiddeti, militarizmi, ülkemizde feminizmin nasıl algılandığını analiz ettiği konuları ele almıştır. Bu makalelerde ele alınan konular ünlü filozofların görüşleriyle zenginleştirilmiştir. Zeynep Direk’in editörlüğünü yaptığı “Cinsiyetli Olmak” kitabı kadına dair sorulara cevaplar vererek ve zengin bir içeriği bünyesinde barındırarak ülkemizde feminist literatüre önemli katkı sağlamıştır.

Anahtar kelimeler: toplumsal cinsiyet, kadın, feminizm, psikanaliz, feminizm dalgaları.

Atıf için: Eroğlu, N. (2024). Cinsiyetli Olmak; Sosyal Bilimlere Feminist Bakışlar Kitap eleştirisi. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (1), 87-96.

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, nuray_nur1984@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0003-6017-0036>

Being Gendered; Feminist Perspectives on Social Sciences, Zeynep Direk, Yapı Kredi Publications, İstanbul, 2021, 156 pages.

Nuray EROĞLU ²

Abstract

Article Type Book Review
Application Date 2024-01-24
Acceptance Date 2024-05-27
DOI

"Being Gendered", which deals with different feminist theories and approaches, is a collection of ten independent intellectual women writers specialising in philosophy, sociology, psychoanalysis and literature. The topics dealt with in the book consist of articles arising from feminist activities. The articles in the book deal with the concepts and problems of feminist thought, domestic violence, militarism and analyses of how feminism is perceived in Türkiye. The issues addressed in these articles are enriched with the views of famous philosophers. The book "Being Gendered", edited by Zeynep Direk, has made a significant contribution to the feminist literature in Türkiye by providing answers to questions about women and containing a rich content.

Keywords: gender, women, feminism, psychoanalysis, waves of feminism.

For Reference: Eroğlu, N. (2024). Being Gendered; Feminist Perspectives on Social Sciences Book review. *Kırklareli University Journal of Social Sciences*, 8 (1), 87-96.

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, nuray_nur1984@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0003-6017-0036>

Giriş

Cinsiyetli Olmak, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılıkta yapılan feminist etkinliklerden doğan makalelerin oluşturduğu bir derlemedir. Zeynep Direk editörlüğünde birçok kadın yazarın bir araya gelerek oluşturduğu “Cinsiyetli Olmak” kitabı ele aldığı konuları ile feminizme farklı bir bakış açısı kazandırmıştır. Cinsiyetli Olmak, felsefe, edebiyat, sosyoloji ve psikanaliz oturumlarına katılan akademisyen ve araştırmacıların feminist sorularla yönlendirilerek kendi alanlarını yeniden yorumlayıp keşfetmeleri ve bu bağlamda feminist düşüncenin kavramlarını ve sorunlarını aydınlatarak ülkemizde kuramsal açıdan pek de zengin olmayan feminist literatüre önemli katkıda bulunmuştur. Kitapta günümüz sorunsalı olan aile içi şiddetin psikanalitik bakış açısıyla ele alınması, ülkemizde kadınların özgürlüğünün sınırlılığında militarizmin etkisi ve feminizmin ülkemizde nasıl algılandığını analiz eden makaleler yer almaktadır. Makalelerde ele alınan konular ünlü filozofların yaklaşımları ile yorumlanıp okuyucuya sunulmuştur. Okuyucu, Cinsiyetli Olmak’ı okuduğunda, cinsiyete dayalı değerlendirmelerin ve bunları destekleyen kültürel alışkanlıkların sorgulanmaya ne kadar muhtaç olduğunu fark edecektir.

Aliye Kovanlıkaya’nın kaleme aldığı “Kant’ta Cinsiyet Farklılığı” makalesinde (s. 9-24) ünlü düşünür Kant’ın, kadınlara dair düşünceleri analiz edilmiştir. Makalede Kant’ın düşüncesinde kadınların felsefeyle ilgilenmesine ne ölçüde olanak tanıdığına yönelik araştırmalara yer verilmiştir. Makalede Kant’ın "Ahlak Metafizikinin Temellendirilmesi" adlı eserinde ortaya koyduğu “kategorik emir” anlamına değinilmeden yazarın “Maria” örneğine yer vermesi konunun kavranmasını zorlaştırmıştır. Kategorik emir, koşulsuz buyruktur. Yani hiçbir koşul söz konusu olmadan, tartışmasız, kesin olarak emreden emirdir. “Doğruyu söyle” der, “ne olursa olsun, doğruyu söyle”. Kant’ın bu düşüncesini yazar makalede, Kant’tan mektupla felsefe dersleri alan ve Kant’ın mektuplaştığı kadınlar arasında en dikkat çekici olan, hiç tanışmadığı Maria von Herbert örneği ile açıklamaya çalışmıştır. Kant hayranı olan Maria Kant’ın ahlaki prensiplerine bağlı kalarak dürüstlük gereği eski sevgilisini yeni sevgilisine açıklamıştır. Ona hala arkadaşça davranan yeni sevgiliyle aralarındaki aşk bitmiştir. Maria bu durumda yeni sevgilisini kaybetmekle kalmamış aynı zamanda akli da karışmıştır. Maria’nın aşk bunalımından çıkıp eski sevgiliyle arkadaşlıklarının düzelmesi Maria’yı mutlu etmemekle birlikte onun hayatında anlamsız bir boşluk oluşturmuştur. Kategorik emrin artık işe yaramadığını düşünen Maria, Kant’ın ahlak yasasına bağlılığı sebebiyle hayatına son vermek istese de bu isteği henüz eyleme geçirememiştir. Kant’a yazdığı mektupla ondan hayatını anlamlı kılması için yardım isteyen Maria, Kant’tan cevap alamayınca hayatına son vermiştir. Makalede, Kant’ın bir rehber olmadan ki bu rehber erkek olmalıdır ve kadınların ancak bu rehberle birlikte felsefeyle uğraşmalarının onları zarara uğratmayacağı yorumu ile kadın ikinci

plana atılmıştır. “Kendinden sonraki -Arthur Schopenhauer (1788-1860) ile Nietzsche gibi- birtakım filozofların tersine, Kant’ta kadın düşmanlığının zerresi yoktur. Aksine kadını sevip saymıştır. Yine de bu hal, onun, kadını kamu hayatının bir parçası olarak gördüğü anlamında alınmamalıdır.” (Duralı, 2004, s. 17) görüşü bize Maria örneğinde de olduğu gibi kadının kamu hayatının bir parçası olarak alınmamasının onun ikinci plana atıldığını gösterir. Fakat kadının ikinci planda olması onun değersizleştiği anlamını taşımamaktadır. Kant doğaya atfedilen amaçlar bağlamında kadın ve erkek arasındaki uyumu ve farklılığı ele almıştır. Makalede bu farklılıklar ele alınırken Kant’ın “Anthropologie in pragmatischer Hinsicht (1798)” eserinden faydalanılmıştır. Örneğin bu eserde Kant, kadına zayıflığın ve korkaklığın, doğanın onun rahmine emanet ettiği embriyoyu koruması için verildiğinden söz etmiştir. Türün bekası için kadına doğa korkaklık ve zayıflık vermiştir. Bu sebeple kadın güçlü ve cesur erkeğin korumasını istemektedir. Bu makalede ünlü düşünür Kant’ın görüşlerinden faydalanılarak okuyucuya cinsiyet farklılıkları üzerinde analiz yapma olanağı sağlanmıştır.

Psikanaliz ve feminizmi “Freud ve Kadınlık” makalesinde ele alan Bella Habip (s.25-34) psikanalizin kurucusu olarak kabul edilen ünlü psikolog Freud’un kadın hastalarıyla empati kurarak bir kadın gibi hissedebilme yeteneği sayesinde “histeri” üzerine yapmış olduğu çalışmalara yer verilmiştir. “Ünlü Freud biyografisti olan Anzieu, Freud’un üretkenliğe geçmesinde doğurgan kadınlara olan hasretinin önemli bir yeri olduğunu ve bu hasreti bu kadınlar ile özdeşleşerek dindirdiğini ifade etmiştir.” (Haspolat, 2022, s.4). Freud’un üretken olmasında histerik kadınlarla yaptığı çalışmaların etkisi büyüktür. Freud kadın hastalarının anlattığı hayat öyküleri ile psikanalizin doğuşuna imza atmıştır. Freud’un çalışmaları sayesinde psikiyatri ve klinik psikoloji alanına temel bir konu olarak kabul edilmiş “nevrotik” hastalık grubuna dahil olan “histeri” üzerine yapılan çalışmalar makalede kapsamlı bir şekilde analiz edilmiştir.

Berna Kılınç makalesinde (s.35-50) Aklın Cinsiyeti Var mı? Sorusuna cevap aramıştır. Bu soruya, 1911 yılında sırf kadın olduğu için Fransız Bilimler Akademisine kabul edilmeyen, dünyada iki farklı bilim dalında Nobel ödülünü alan ilk bilim kadını Marie Curie en güzel cevabı vermiştir. Aklın doğuştan mı yoksa insanın büyüdüğü çevreden dolayı mı şekillendiği sorusuna cevap verebilmek için çok özenle test edilmiş deneyler ve incelemelerin yapılması gerekliliği üzerinde analizler yapan Berna Kılınç’ın makalesinden yola çıkarak kadın ve erkek arasındaki tek farklılığın akıldan değil cinsiyetten kaynaklı farklılık olduğunu söyleyebiliriz. Makalede düşünme yetenekleri ve stilleri arasında kadın ve erkek arasındaki farklılıklara “bilişsel bilim verileri” ve “feminist konum bilgi kuramı” bağlamında yer verilmesi konun derinlemesine analizine olanak sağlamıştır. Kadınlar tarihten günümüze kadar ataerkil tahakkümün

altında kalıp ikinci planda değer görmüştür. Marie Curie örneğinde de görüldüğü üzere kadın olması sebebiyle Curie Fransız Bilimler Akademisi'ne alınmamıştır. Kadının bilim alanında yerini bulamaması, onun zekâ ve aklının yetersizliğinden değil toplumsal cinsiyette kadına atfedilen yanlış ve kısıtlayıcı rollerden kaynaklanır. Bu roller kadının gerek bilim alanında gerekse diğer alanlarda potansiyellerini ortaya çıkarmasını engellemiştir. Günümüzde de kullanılmakta olan “saçı uzun, aklı kısa” deyiimi ile kadının fiziksel görünümü ön plana çıkarılırken aklının yetersizliğine vurgu yapılmıştır.

Hülya Şimğa “Unes Femmes: Kristeva, Psikanaliz ve Kadın” başlığı ile makalesinde (s.51-66) psikanalist ve dilbilimci Julia Kristeva'nın “psikanaliz ve kadın” konusuna bakışını ele almıştır. 1966 yılında doktora eğitimi için Fransa'ya giden Julia Kristeva dilbilim, edebiyat teorisi, feminizm ve psikanaliz konularında eserlerini Fransızca olarak yazmıştır. Eserlerinde, Fransız psikanalist Jacques Lacan'ın ve Freud'un etkisi açık bir biçimde görülür. Psikanaliz biliminin öncüsü olan Freud'un “id, ego, süper ego” kuramı Lacan'ın ilgi alanına girmediği için o, daha çok “erken dönem” denilebilecek Freud'la bağlantılıdır. Lacan'ın ilgi alanı, bilinçdışının oluşumu, yapısı, yeri ve işleyişi olmuştur. Çünkü Lacan'a göre, psikanaliz “bilinçdışının bilimidir”. Makalenin özünde Lacan ve Freud'un psikanalize bakışları söz konusudur. Dolayısıyla Kristeva'nın “psikanaliz ve kadın” ile ilgili analizlerine çok az rastlanmaktadır. Bu sebeple makale ile başlığın bütünlüğü sağlanamamıştır.

Zeynep Direk “Judith Butler: Toplumsal Cinsiyette Bedenin Maddeleşmesi” başlığı ile makalesinde (s.67-84) bedenin yasayla ilişkisinde nasıl kavramsallaştırıldığı konusu üzerinde vurgular yaparak, toplumsal cinsiyet belasının “feminizmin özne kavramını sahiplenmesi bir zorunluluk mu?” sorusuna cevap arayarak, maddeleşen/dert olan bedenler kavramını, “performativite ve olanakları” başlıklarıyla ele almıştır. Makalede cinsiyet teorisyeni, cinsiyet, cinsellik, güç, kimlik konularında postyapısalcı ve feminist teoriye önemli katkıları bulunan düşünce insanı olarak tanıdığımız Judith Butler'ın “bedeni nasıl anladığına ilişkin saptamalar” yapılmıştır. Butler'a göre beden, çevresel ya da dışsal ortamların etkisinde bulunan dışsal bir şekilde farklı kültürel anlamların birbirine bağlandığı bir varlık ya da doğal bir töz değildir. Butler, bedeni ruhun aracı olarak düşünmeyi kabul etmez. Butler'a göre “bedenin toplumsal cinsiyetlenme, ırkçı yaklaşım, bir topluluğa ait olma vs. 'den önce anlam ifade eden bir varoluşu olduğu söylenemez.” ifadeleri ile Zeynep Direk Butler'ın yaklaşımlarından faydalanılarak konunun kavranması sağlamıştır.

Işıl Vahip “Psikanalitik Bakış Açısıyla Aile İçi Şiddet” başlığı ile makalesinde (s. 85-95) beden ve ruh sağlığını önemli ölçüde tehdit eden ayrıca günümüz sorunlarından olan aile içi şiddeti “psikanalitik bakış açısıyla” analiz etmemizi sağlamıştır. Makalede, şiddete sebep olan kavramlardan en önemlisi olan aile yapısı üzerinde durulmuştur. Her çocuk anne babayla özdeşim yaparak büyür. Çocuklukta aile içi şiddete maruz

kalan bireylerin çoğu yetişkinliklerinde şiddet uygulayan bireylere dönüşmeler bile, şiddet eğilimi olan bireylerin büyük çoğunluğu çocukluklarında aile içi şiddete maruz kalmıştır diyebiliriz. Işıl Vahip “Aile İçi Şiddet” konusunu analiz ederken “Eşler, çocuklar, kardeşler, yaşlılar, bakıma gereksinimi olan özürllüer aile içi şiddetin hedefi olabilmektedirler.” (Vahip, 2021, s. 85) ifadesine makalesinde yer vermiştir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde “özrü olan, kusuru olan, defolu ” anlamlarına gelen “özürllü” kelimesi yerine “engelli” kelimesinin kullanılması ile engeli olan bireylerin kendilerini toplumda kabul görmüş ve daha saygın hissetmeleri sağlanabilirdi. Makalede aile içi şiddet analiz edilirken, şiddetin kökenlerini incelemek için psikanalitik bir yaklaşım benimsenmiş ve bilinçaltının önemi saptanmıştır. Çocukluk döneminde temellerinin atıldığı vurgulanan bilinçaltının, çocuğun yaşadığı çeşitli deneyimleri, arzuları, korkuları ve şiddet dürtüleri gibi diğer duygusal içeriklerin yetişkinlik döneminde ortaya çıktığı kabul edilmektedir. Aile içi şiddette Işıl Vahip “şiddet gören kadının çevre tarafından suçlanması” konusuna değinerek kadının mağdur konumunda olması gerekirken, kadının eşini kıskırtması sonucunda şiddete haklı bir tepki olarak maruz kalması tespit edilmiştir. Bu nedenle “Aile içi şiddet mağduru pek çok kadın, kendisinin şiddeti hak ettiğini ya da en azından yaşadığı şiddetten kendisinin sorumlu olduğunu düşünme ve böylece gördüğü şiddeti önemsememe ya da küçümseme eğilimi sergiler”(Özateş, 2009, s.103). Yapılan araştırmalarla elde edilen bu bulgular Işıl Vahip’in tespitini desteklemektedir.

Nilüfer Güngörmüş Erdem “Sanatçının, Annesinin Kızı Olarak, Portresi” başlığı ile makalesinde (s.96-105) edebiyat dünyasının avangard yazarı olarak tanınan Sevim Burak’ın sıra dışı hikâyesine yer vermiştir. Sevim Burak’ın annesi Yahudi bir ailenin kızı, baba ise Müslüman bir ailenin oğludur. Burak’ın annesi Yahudiliğini saklamak zorunda kalmış ve isim değişikliği yaparak bir Türk ismini kullanmaya başlamıştır. Henüz konuşmayı bile bilmezken, annesinden gelen seslerle dünyayı anlamlandırmaya çalışması Burak’ın bilinçdışına yerleşmiştir. Sevim Burak’ın gizil olarak edindiği anne dili eserlerinde görülmektedir. Işıl Vahip’in ele aldığı altıncı makalede psikanalizin bilinçaltı üzerindeki etkileri bu makalede Sevim Burak hikâyesi ile taçlandırılmıştır. “Freud’un Yaratıcı Yazarlar ve Gündüz Düşleri adlı çalışmasında yazarı yazmaya iten gücün, yazarın günlük hayatta karşılaştığı olayların ona çocukluk deneyimlerini hatırlatmasıyla gerçekleştiğinin altını çizerek, biyografik etkiye dikkat çeker.” (Akpınar, 2014, s. 3). Nilüfer Güngörmüş Erdem makalesinde Sevim Burak’ın hikâyesi ile “psikanalizin sesine kulak vermemiz” gerektiğini okuyucunun anlayacağı biçimde ortaya koymuştur.

İpek Merçil “İslam ve Feminizm” başlıklı makalesi (s.106-117) ile İslamcı aydın kadınların kendileri ile ilgili tartışmaların öznesi olması konusunda kadının yerini ve değerini vurgulamıştır. “Müslüman toplumlarda saygıdeğer, bilge, sūfi kadınlar, kadın

kahramanlar olmasına rağmen kadınları din adına ikincil konuma düşüren geleneksel değerleri İslam'dan ve hadis, fıkıh ve tefsir gibi dini bilimlerden hareketle eleştiren, kendi duygularını, taleplerini ifade ederek vaazlar veren ve böylelikle kamusal alanda yer talep eden kadınlara rastlamak çok mümkün değildi. İslam dünyasında ulema sınıfı hep erkeklerden oluşurdu.” (Merçil, 2018, s. 199) Kendileri ile ilgili tartışmaların nesnesi değil de öznesi olmayı isteyen, İmam Hatip Liselerini, İlahiyat Fakültelerini bitirme şansı yakalayan kadınların sayısı günümüzde artmıştır. Bu bağlamda Kuran ve Hadislerde söz sahibi olan erkeklerin yaptığı yorumların tekrar gözden geçirilmesi ve yorumlanması gerektiğini tespit eden Merçil konuyu anlaşılır şekilde analiz ederek okuyucuya sunmuştur.

Pınar Selek “Türkiye’de Özgürlüğü Ararken...” başlıklı makalesinde (s.118-129) Türkiye’de özgürlük kavramının sınırlılıklarını, feminizm dalgalarını kapsamlı bir şekilde ele alarak ordunun tarihsel bir kurum olduğunu söylemiştir. Buna bağlı olarak ordunun erkeklerden oluştuğunu, erkeklerin iyi bir askerin özelliklerini taşıması gerektiğini ve bunun için de onların sosyalleşmelerinin önemli olduğunu ortaya koyarken kadının tam tersi durumda olduğuna makalesinde yer vererek konuyu farklı bir bakış açısı ile değerlendirmemizi sağlamıştır. Pınar Selek’in eseri olan “Başaramadık” adlı kitabında yer alan “Militarizmle cinsiyetçilik arasında yapısal bir ortaklık vardır. Dünya savaş sistemi yapay erkek kimliklerine bağlıdır. Kadınların rolü, hiyerarşilerin iç içeliğinden, anti-militarist ya da savaş karşıtı hareketin feminizme olan ihtiyacından kaynaklanır. Erkekler, savaş-karşıtı tutumlara, vicdani ret hareketlerine, anti-militarist kampanyalara, barış adına verilen mücadelelere katılırlar ama nelerin militarizasyona, savaşa ve şiddete sebep olduğu ve sürmesini sağladığı hakkındaki feminist analize kolay kolay katılmazlar.” (Selek, 2004, s.65) yorumuyla savaşı erkeklikle ilişkilendirilen bir faaliyet olarak kabul ederken, kadının savaş karşıtı ve anti-militarist hareketlerde rol oynadığını belirtmiştir. Ayrıca erkeklerin savaş karşıtı hareketlere katılırken, şiddetin kökenlerini ve şiddetin sürmesini sağlayan faktörleri eleştirmek konusunda feminist analizleri kabul etmedikleri ortaya koyulmuştur. Pınar Selek makalesinde militarizm ve kadın konusuna değinirken makalenin bütününde militarizmin, kadının özgürlük zeminini ortadan kaldırdığı düşüncesini ortaya koymaktadır.

Buket Türkmen makalesinde (s.130-156) “Toplumsal Proje ve Kadınlık Deneyimi: İslamcı Kadın Tarafından Yeniden Tanımlanan Mahrem” konusuna yer vermiştir. Makalede aşk ve özgürlük kavramları olumlanırken mahrem ve fitne konuları üzerinde olumsuz yorumların yapılmasına teşvikin söz konusu olduğu saptanmıştır. Yazar makalesinde “Aşkta Öznelleşme ve Mahremi Zorlamak” konusunu ayrı bir başlık altında ele almış ve konunun kavranabilmesi için derinlemesine görüşme tekniği uygulayarak kadınlarla yaptığı röportajlara yer vermiştir. Yazar yaptığı röportajlar sonucunda evlilik ve erkeklerle ilişki konusunda kadınları uyumlular, stratejik

özgürleşmeciler ve sorgulayanlar olmak üzere gruplandırmıştır. Yazar, uyumlular grubundaki kadınların, öteki cins ile ilişkilerinin sınırlı seviyede olduğunu ve aşkı platonik olarak yaşadıklarını, stratejik özgürleşmeciler grubundaki kadınların ahlak kontrollerini ve sınırlarını kabul edenler ve bu anlamda bir sorgulama geliştirmeyenler olarak yorumlamıştır. Yazar makalesinde “biz bu makalenin ve kendi sahamızın sınırlılığı içinde bu üçüncü gruba odaklanıyoruz” (s.147) sözüyle sorgulayan kadınların evlilik öncesi flört hakkındaki görüşlerine daha çok yer vermiştir. Sorgulayıcı kadınlarla yapılan görüşmeler analiz edildiğinde kadınların, İslamiyet’in koyduğu kuralları farklı şekillerde yorumladıkları saptanmıştır. Bu görüşmelerden örnekler verecek olursak, “Onun daha fazla cinsel eğilimi vardı, erkek olduğu için. (...) Çok zordur, çok sıkıntı çekiyorsunuz, yan yanasınız, bir çekim oluyor. Ben ilk başlarda yalnızca görüştüğüm için bile çok fazla sıkıntı yaşadım. Çünkü onunla özel şeyler de paylaşmaya başlıyorsunuz.” (s.149). “Mesela şu yanlış başta: imam nikahı diye bir şey yapıyor, ama bunun ihlali durumunda kadının hakkını koruyan bir kurum yok. O zaman dinimizin geçerliliği de aslında tartışılır yani.(...)” (s.151). Yapılan görüşmelerde İslamcı kadın tarafından mahreme yaklaşımlar saptanırken Kuran’da evlilik öncesi flört ve mahrem konusu, “İslam, cinsiyetler arasına dengeli mesafeler koyan bir dindir. O, nikah şartıyla cinsel yakınlığı onaylar. Sadece zinayı değil (Nur, 24/2), zinaya yol açabilecek durumları (İsra, 17/32) ve hemcinslerle vuku bulabilecek her türlü cinsel ilişkiyi (Nisa, 4/15 ve 16) de yasaklar.” (Palabıyık, 2019, s.5) ayeti ile açıklanmıştır. İslamiyet’te Kuran’ın emrettikleri İslamiyet’i benimseyen tüm insanlar için geçerlidir ve mahremiyette de cinsiyete göre bir ayırım söz konusu olamaz. Buket Türkmen makalesinde “İslamcı kadın tarafından yeniden tanımlanan mahrem” konusunda kadınlarla yapılan derinlemesine görüşme tekniği ile kadınların evlilik öncesi flört hakkındaki düşüncelerini analiz etme olanağı sunmuştur.

Kitapta birbirinden bağımsız şekilde oluşturulan makaleler bir bütün olarak ele alınırsa makalelerde kadın-erkek eşitliğinden çok kadının farklılığı konularının analiz edildiği tespitine varmak mümkündür diyebiliriz. Sonuç olarak “*Cinsiyetli Olmak*” kitabının günümüze kadar çeşitli çevrelere ulaşması ve defalarca basımının yapılmış olması eserin bir başarısı olarak alınmalıdır.

Makalenin Araştırma ve Etik Beyanı Bilgileri

Yazarın Çıkar Çatışması Beyanı	Araştırmaya konu olan durum, olgu veya kurum ile yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Yazar(lar) Katkı Oranı Beyanı	Çalışmanın tamamlanmasında birinci yazarın katkı oranı %100
Etik Kurul Onay Belgesi	Araştırma/inceleme sırasında etik kurul onay belgesi gerektiren herhangi bir bilimsel yöntem kullanılmamıştır.

Kaynakça

- Akpınar, B. (2014). Sevim Burak /'Her /Şeye /Rağmen'in /Yazarı. *İzinsiz Gösteri*, 263,1-16.
- Duralı, Ş. T. (2004). Vefatının İkiyüçüncü Yılında Tarihte En Önemli Fikir Binalarından Birinin Mimarı Immanuel Kant'ı Anarken-II. *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları Dergisi*, 6, 9-31.
- Haspolat, N.K. (2022). Psikanalizin İçinden Bir Kavram. Özdeşleşme. Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 1-9.
- Merçil, İ. (2018). Dini Kamusal Alanın Yeni İktidar Sahipleri: Kadın Vaizeler. *Turkish Studies*, 13(23), 195-209.
- Özateş, Ö. S. (2009). Bir Sosyal Hizmet Müdahalesi Olarak Aile İçi Şiddet Mağduru Kadın Sorununda Feminist Etik Yaklaşım. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 20(2), 99-108.
- Palabıyık, M. H. (2020). Toplumsal Cinsiyet ve İslam Düşüncesinde Kadın. *Atatürk Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 81-100.
- Selek, P. (2004). *Barışamadık*. İstanbul: İthaki Yayınları.

•